

Vnitřní evaluace školy

vypracováno pro

**Základní škola - žáci 1.stupně
Košťálov 128
Košťálov 512 02**

vypracoval

**DAP Services a.s.
Sadová 553/8
Ostrava 702 00**

DŮVĚRNÉ

Důležité upozornění:

Tento materiál obsahuje mimořádně citlivé informace, a proto Vás žádáme, abyste při práci s ním respektovali základní etické principy a zachovávali maximální profesionalitu.

Hlavním cílem evaluačního výstupu je zmapování současné situace ve Vaší škole a napomoci jejímu dalšímu rozvoji. Dokument v žádném případě nemá sloužit k utváření unáhlených soudů a názorů na cokoli a kohokoli. Záleží na Vašich lidských kvalitách a odborných kompetencích, jestli a jak tento materiál napomůže rozvoji Vaší školy.

Při zpracování evaluačních dat Vaší školy je kladen důraz na anonymitu a ochranu informací. Dokument je určen výhradně pro ředitele školy a jím určené pracovníky a nesmí být zpřístupněn žádné třetí straně. Závěry nebo části evaluačního výstupu je možné poskytnout Školní inspekci, zřizovacímu subjektu, či jiné instituci pouze se souhlasem ředitele školy a DAP Services a.s.

Při potřebě dalších odborných konzultací se, prosím, obraťte na certifikované Partnery DAP Services a.s. Jejich aktuální seznam naleznete na www.dap-services.cz.

Společnost DAP Services a.s. si vyhrazuje právo upozornit třetí stranu na výskyt závažného problému, což vyplývá ze zákona o ohlašovací povinnosti.

Název dokumentu: **Vnitřní evaluace školy**

Vypracováno pro: Základní škola - žáci 1.stupně
Košťálov 128
Košťálov 512 02

Kontaktní osoba ve škole: Mgr. Alena Janatová
ředitelka
skola@kostalov.cz

Verze dokumentu: 2.0

Datum a čas generování dokumentu: 29.04.2010 10:27:24

Rozsah dokumentu: Část pro ředitele školy
Část pro školní tým

Předkladatel dokumentu: DAP Services a.s.
Sadová 553/8
Ostrava 702 00
www.dap-services.cz

Zodpovědná osoba za zpracování: Pavel Šreibr
sreibr@dap-services.cz
+420 724 661 919

Psychologický dohled při zpracování: Jiří Šimonek
simonek1@dap-services.cz

Doporučený partner DAP Services pro intervence:

Snímané třídy:

Třída	Počet snímaných žáků
1.	13
2.	13
3.	8
4.	13
5.	14
Holky	25
Kluci	36
Celkem	61

Doba snímání: 22.04.2010 - 23.04.2010

Obsah

1. Část určená pro ředitele školy

- 1.1 Efektivita učení
- 1.2 Atmosféra vztahů
- 1.3 Ohrožení rizikovými jevy
- 1.4 Silné a slabé stránky školy

2. Část určená pro školní tým

- 2.1 Předměty
  - 2.1.1 Celkový profil předmětů
  - 2.1.2 Efektivita učení v předmětech
  - 2.1.3 Detailní rozbor předmětů
- 2.2 Atmosféra vztahů
- 2.3 Ohrožení rizikovými jevy

3. Vysvětlivky

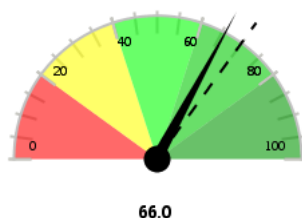
1. Část určená pro ředitele školy

Klíčová sdělení

Kvalita vzdělávacího procesu školy je souhrnem tří nezávislých, ale navzájem se ovlivňujících oblastí. A to efektivity učení, atmosféry vztahů a ohrožení rizikovými jevy. Jedině souhra všech oblastí zajistí vznik **kvalitních dovedností a klíčových kompetencí žáků**.

Na Vaší škole byly naměřeny tyto hodnoty:

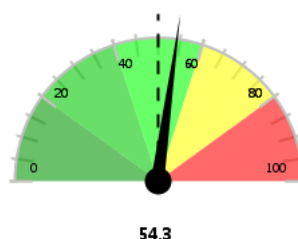
Celková efektivita učení

Celková atmosféra vztahů

Celkové ohrožení rizikovými jevy

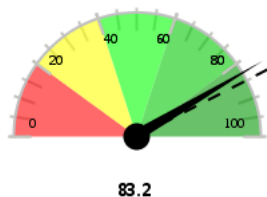
Srovnání s normou České republiky pro 1. stupeň základní školy

Klíčová sdělení	Norma České republiky pro 1. stupeň ZŠ	Vaše škola
Efektivita učení	70%	-4 %
Atmosféra vztahů přispívající vzniku dovedností	31%	+66 %
Atmosféra vztahů snižující vznik dovedností	40%	-40 %
Atmosféra vztahů kontraproduktivní pro vznik dovedností	29%	-26 %
Ohrožení rizikovými jevy	50%	+4 %

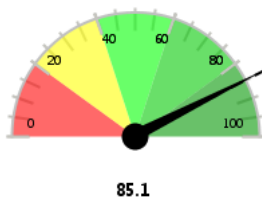
1.1 Efektivita učení

Vliv oblastí na efektivitu učení

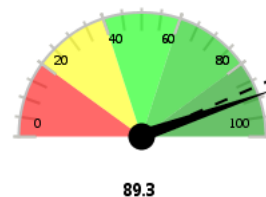
Prostředí školy

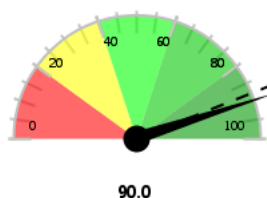
Učitelé

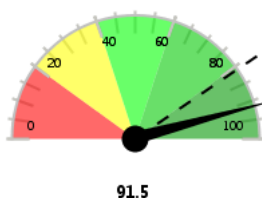
Vyučované předměty

Vedení a hodnocení výuky

Nástroje řízení školy

Srovnání s normou České republiky pro 1. stupeň základní školy

Oblasti s vlivem na efektivitu učení	Norma České republiky pro 1. stupeň ZŠ	Vaše škola
Prostředí školy	85%	-2 %
Učitelé	85%	0 %
Samotné vyučované předměty	87%	+2 %
Vedení a hodnocení výuky	88%	+2 %
Nástroje řízení školy	81%	+11 %

1.2 Atmosféra vztahů

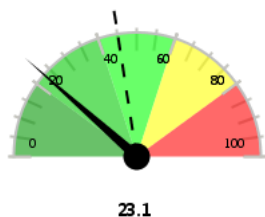
Atmosféra vztahů v oblasti	Vaše škola	Norma České republiky pro 1. stupeň ZŠ
Prostředí školy	●	●
Mimoškolní prostředí žáků	●	●
Učitelé	●	●
Vyučované předměty	●	●
Vedení a hodnocení výuky	●	●
Nástroje řízení školy	●	●

- Atmosféra vztahů podporuje vznik dovedností a klíčových kompetencí žáků.
- Atmosféra vztahů snižuje efektivitu vzniku dovedností a klíčových kompetencí žáků.
- Atmosféra vztahů je kontraproduktivní pro vznik dovedností a klíčových kompetencí žáků.

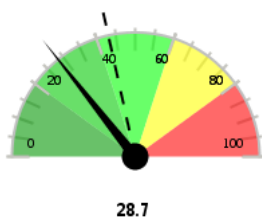
1.3 Ohrožení rizikovými jevy

Vliv oblastí na vznik rizikových jevů

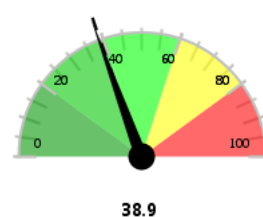
Prostředí školy

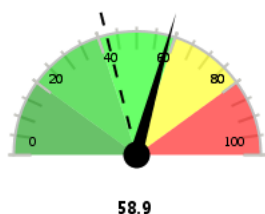
Učitelé

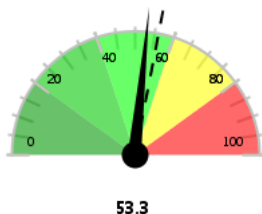
Vyučované předměty

Vedení a hodnocení výuky

Nástroje řízení školy

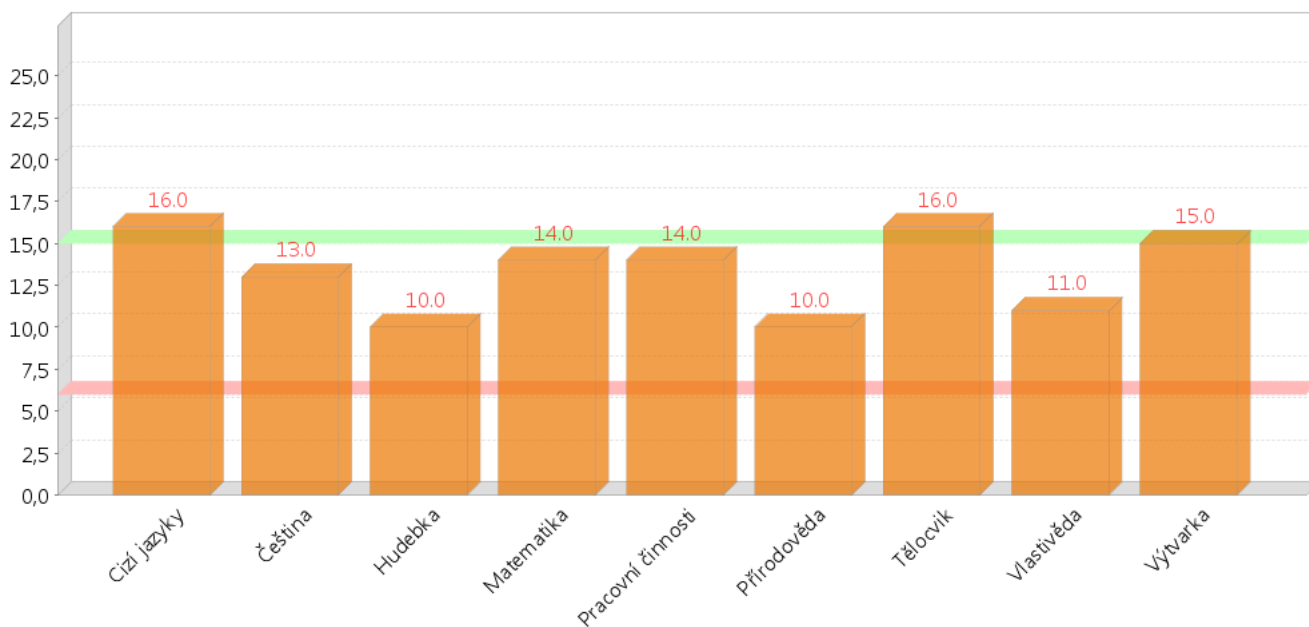
Srovnání s normou České republiky pro 1. stupeň základní školy

Oblasti s vlivem na vznik rizikových jevů	Norma České republiky pro 1. stupeň ZŠ	Vaše škola
Prostředí školy	45%	-22 %
Učitelé	43%	-14 %
Samotné vyučované předměty	39%	0 %
Vedení a hodnocení výuky	42%	+17 %
Nástroje řízení školy	56%	-3 %

1.4 Silné a slabé stránky školy

Celkové hodnocení vyučovaných předmětů

Oblast	Silná stránka školy	Slabá stránka školy
Efektivita učení	●	
Atmosféra vztahů	●	
Ohrožení rizikovými jevy		●
Vyučované předměty	Cizí jazyky , Tělocvik , Výtvarka	

2. Část určená pro školní tým

2.1 Předměty

2.1.1 Celkový profil předmětů

Postoje žáků k vyučovaným předmětům.

Žáci se ztotožňují s obsahem vyučovaných předmětů a při výuce jsou schopni využít získaných dovedností na dobré úrovni.

86.0

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučovaných předmětech.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivitě učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

68.0

Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětů.

Styl vedení výuky je přijímán jen částečně. Efektivitě vyučování ani nenapomáhá ani ji neškodí.

65.0

Učí se předměty ve škole celkově efektivně ?

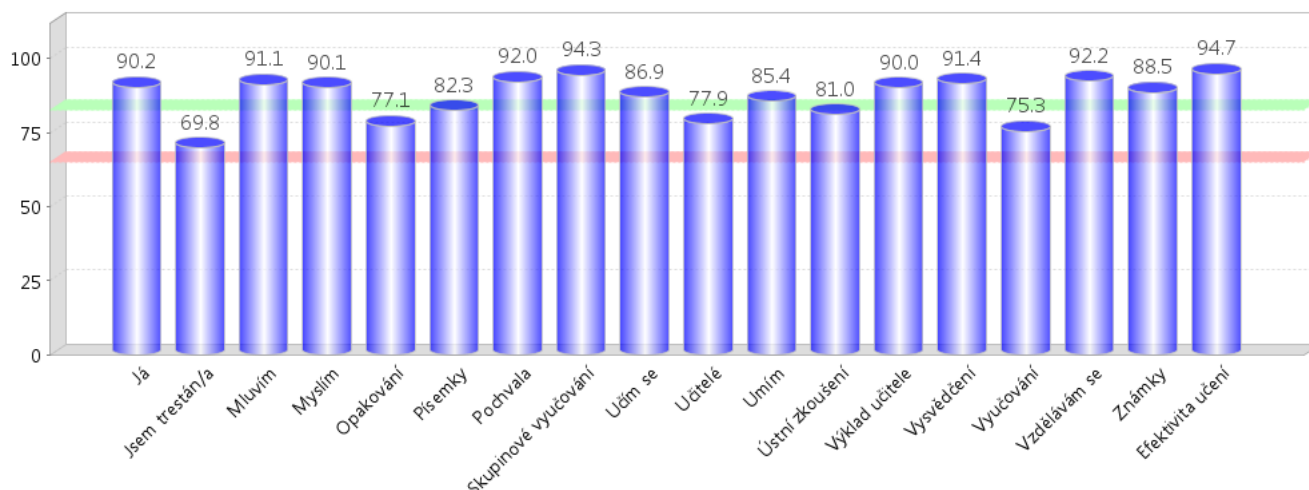
Efektivita učení je v rámci vyučovaných předmětů na dobré úrovni.

92.0

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení ve všech předmětech na vaší škole celkově. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

2.1.2 Efektivita učení v předmětech

	1.	2.	3.	4.	5.	Kluci	Holky	Celkem
Čeština								
Tělocvik								
Cizí jazyky								
Hudebka								
Matematika								
Výtvarka								
Přírodověda								
Pracovní činnosti								
Vlastivěda								

2.1.3 Detailní rozbor předmětů

Cizí jazyky

Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se ztotožňují s obsahem předmětu a při výuce jsou schopni využít získaných dovedností na dobré úrovni.

77.0

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučováním předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivně učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

72.0

Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

Styl vedení výuky tohoto předmětu je přijímán částečně. Efektivně vyučování předmětu ani nepomáhá, ani ji neškodí.

68.0

Učí se předmět efektivně ?

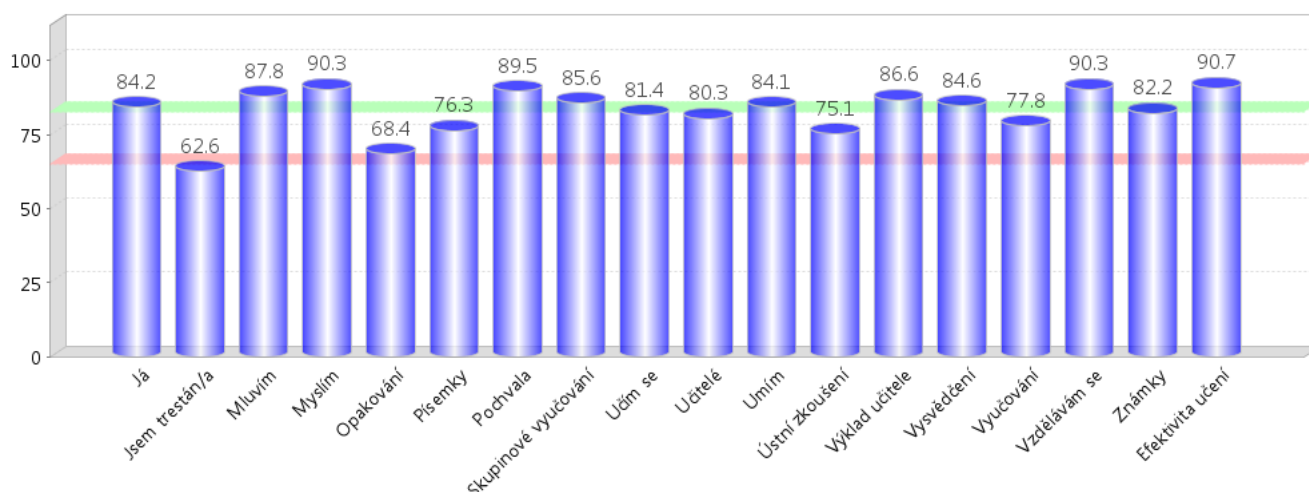
Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na dobré úrovni.

87.0

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

Čeština

Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se částečně ztotožňují s obsahem předmětu a při samotné výuce jsou schopni využít získaných dovedností běžně, průměrně.

64.0

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučovaném předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivitě učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

64.0

Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

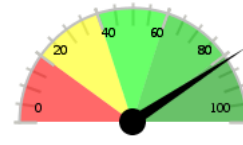
Styl vedení výuky tohoto předmětu je přijímán částečně. Efektivitě vyučování předmětu ani nepomáhá, ani ji neškodí.

56.0

Učí se předmět efektivně ?

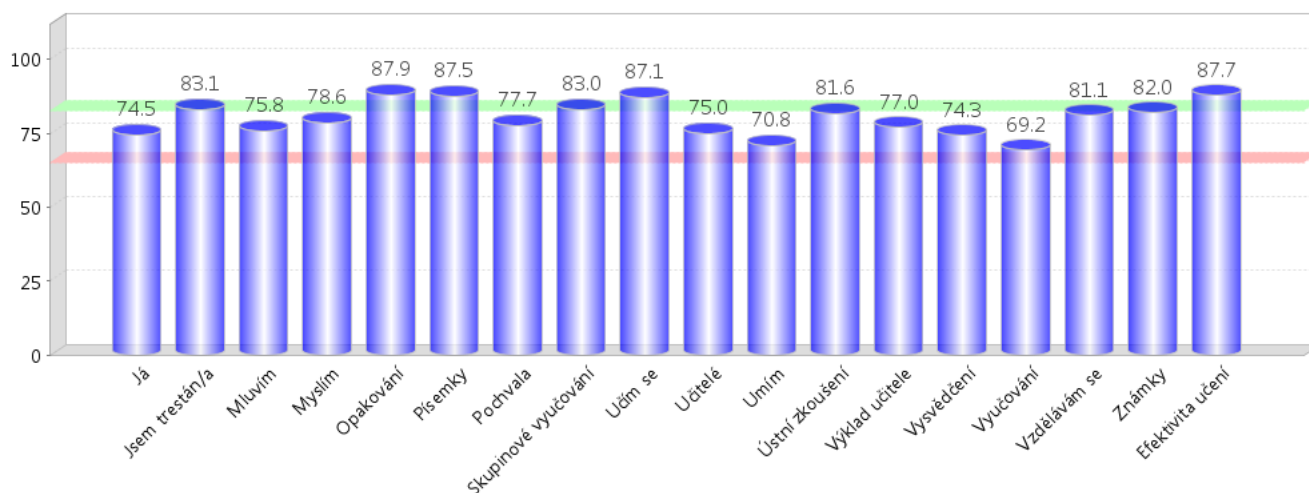
Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na dobré úrovni.

82.0

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

Hudebka

Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se částečně ztotožňují s obsahem předmětu a při samotné výuce jsou schopni využít získaných dovedností běžně, průměrně.

67.0

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučováním předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivitě učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

61.0

Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

Styl vedení výuky tohoto předmětu není žáky přijímán a poškozuje efektivitu vyučování předmětu.

48.0

Učí se předmět efektivně ?

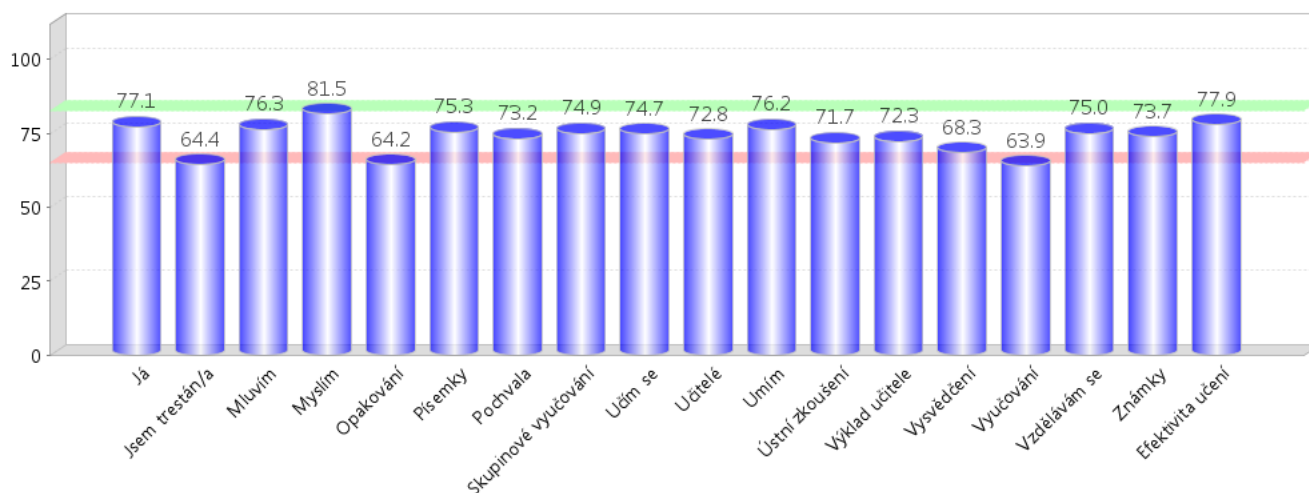
Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na střední úrovni.

68.0

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

Matematika

Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se částečně ztotožňují s obsahem předmětu a při samotné výuce jsou schopni využít získaných dovedností běžně, průměrně.

73.0

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučovaném předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivitě učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

52.0

Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

Styl vedení výuky tohoto předmětu je přijímán částečně. Efektivitě vyučování předmětu ani nepomáhá, ani ji neškodí.

61.0

Učí se předmět efektivně ?

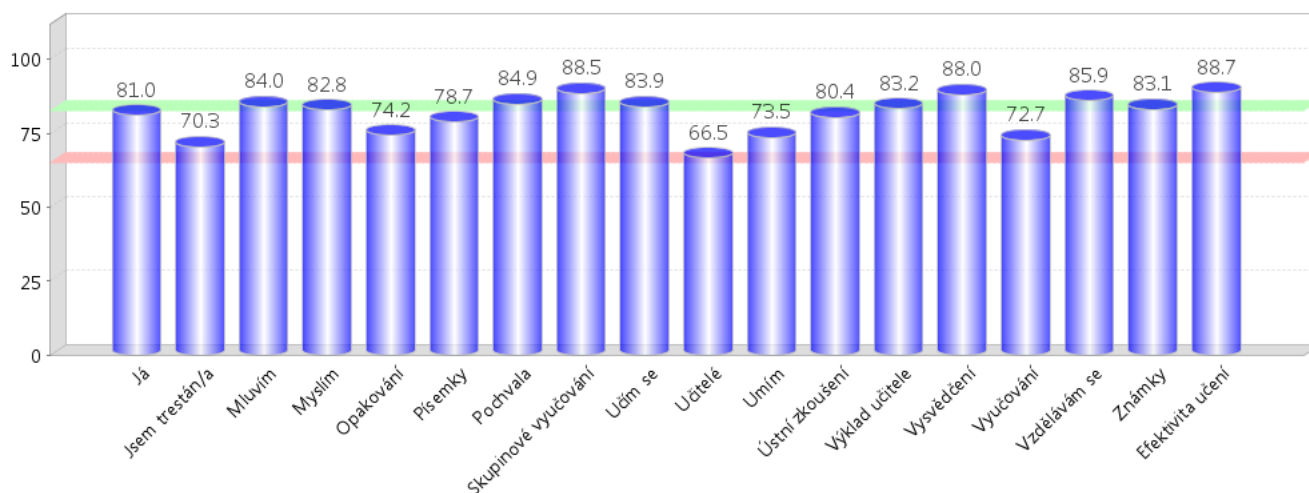
Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na dobré úrovni.

84.0

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

Pracovní činnosti

Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se ztotožňují s obsahem předmětu a při výuce jsou schopni využít získaných dovedností na dobré úrovni.

83.0

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučovaném předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivitě učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

68.0

Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

Styl vedení výuky tohoto předmětu je přijímán částečně. Efektivitě vyučování předmětu ani nepomáhá, ani ji neškodí.

59.0

Učí se předmět efektivně ?

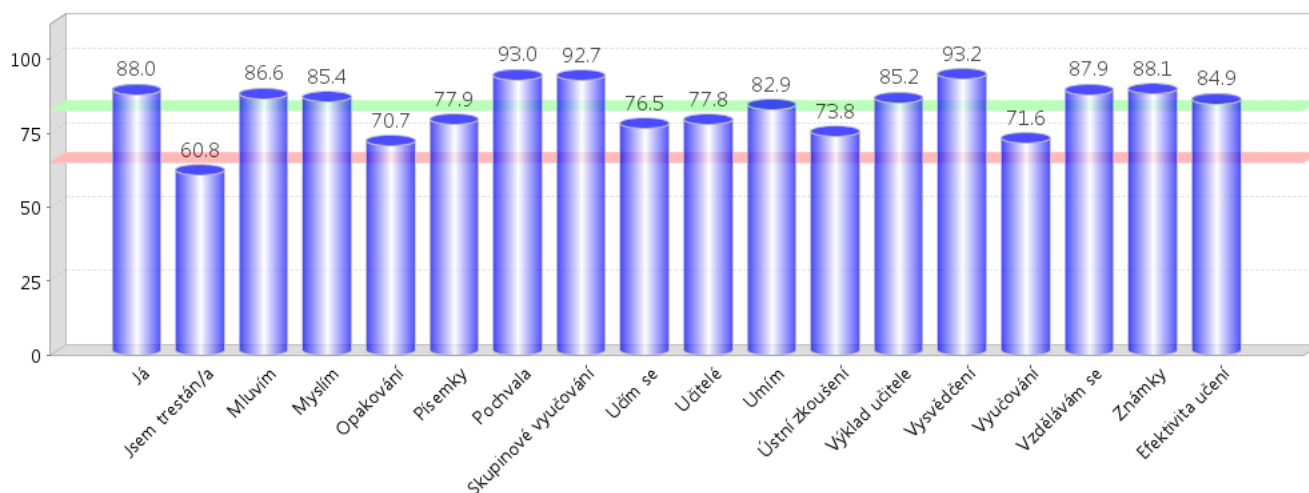
Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na dobré úrovni.

78.0

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

Přírodověda

Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se částečně ztotožňují s obsahem předmětu a při samotné výuce jsou schopni využít získaných dovedností běžně, průměrně.

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučováním předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivitě učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

Styl vedení výuky tohoto předmětu není žáky přijímán a poškozuje efektivitu vyučování předmětu.

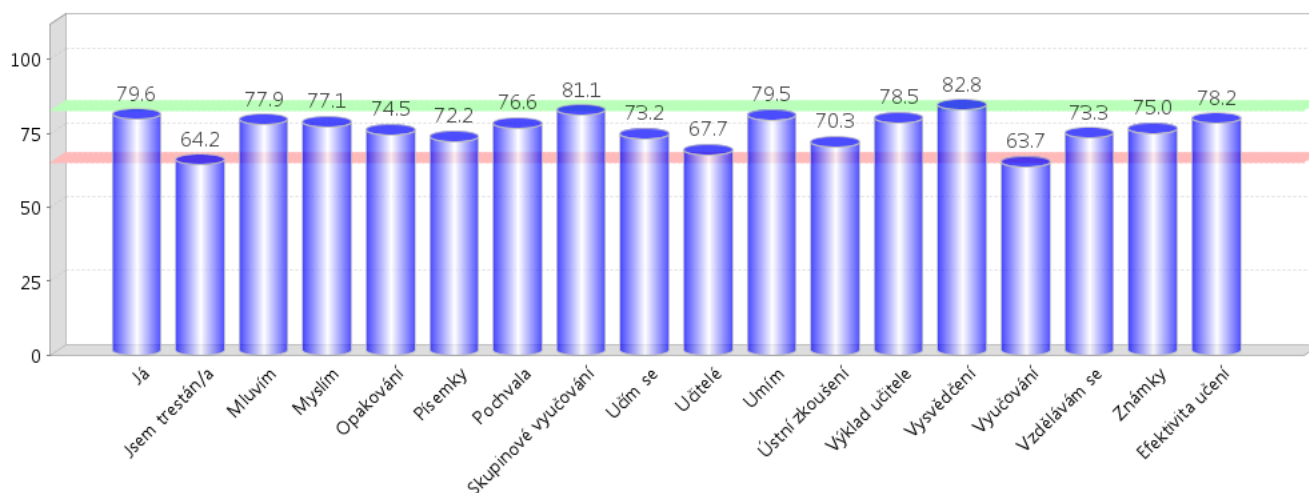
Učí se předmět efektivně ?

Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na střední úrovni.

Postoje žáků k předmětům

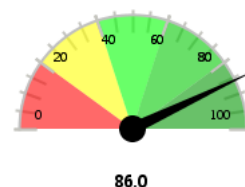
Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

Tělocvik

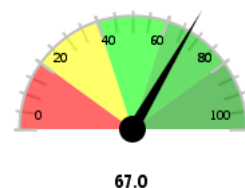
Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se ztotožňují s obsahem předmětu a při výuce jsou schopni využít získaných dovedností na dobré úrovni.

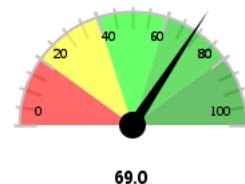
Postoje žáků k roli učitelů ve vyučováním předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivitě učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

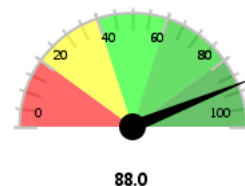
Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

Styl vedení výuky tohoto předmětu je přijímán částečně. Efektivitě vyučování předmětu ani nepomáhá, ani ji neškodí.

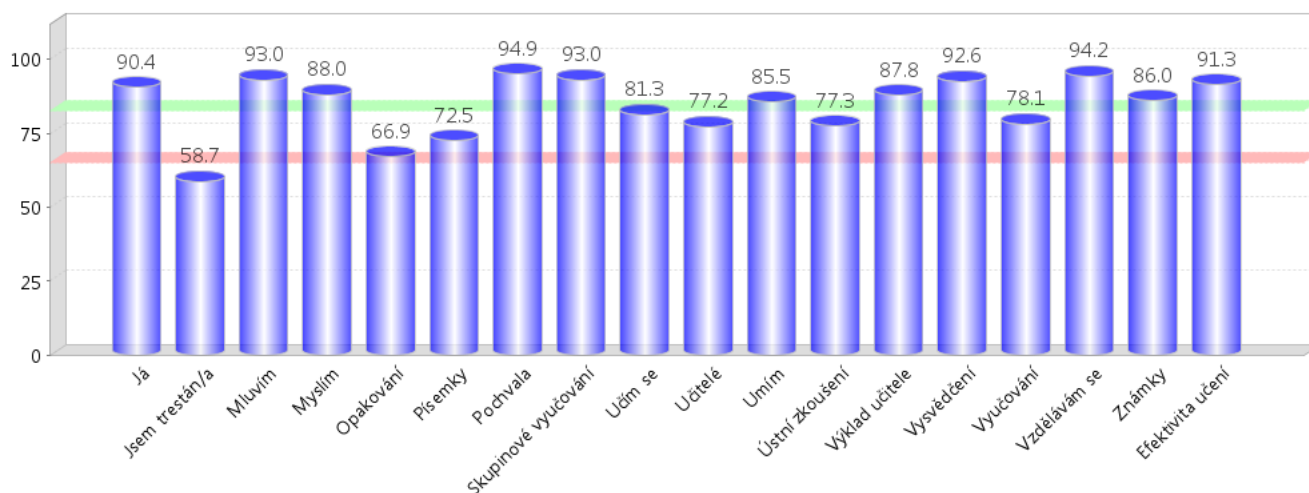
Učí se předmět efektivně ?

Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na dobré úrovni.

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

Vlastivěda

Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se částečně ztotožňují s obsahem předmětu a při samotné výuce jsou schopni využít získaných dovedností běžně, průměrně.

75.0

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučováním předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako slabá, žáci negativně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé nejsou schopni podporovat samostatnost žáků při výuce, což má škodlivý vliv na efektivitu učení.

47.0

Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

Styl vedení výuky tohoto předmětu je přijímán částečně. Efektivitě vyučování předmětu ani nepomáhá, ani ji neškodí.

52.0

Učí se předmět efektivně ?

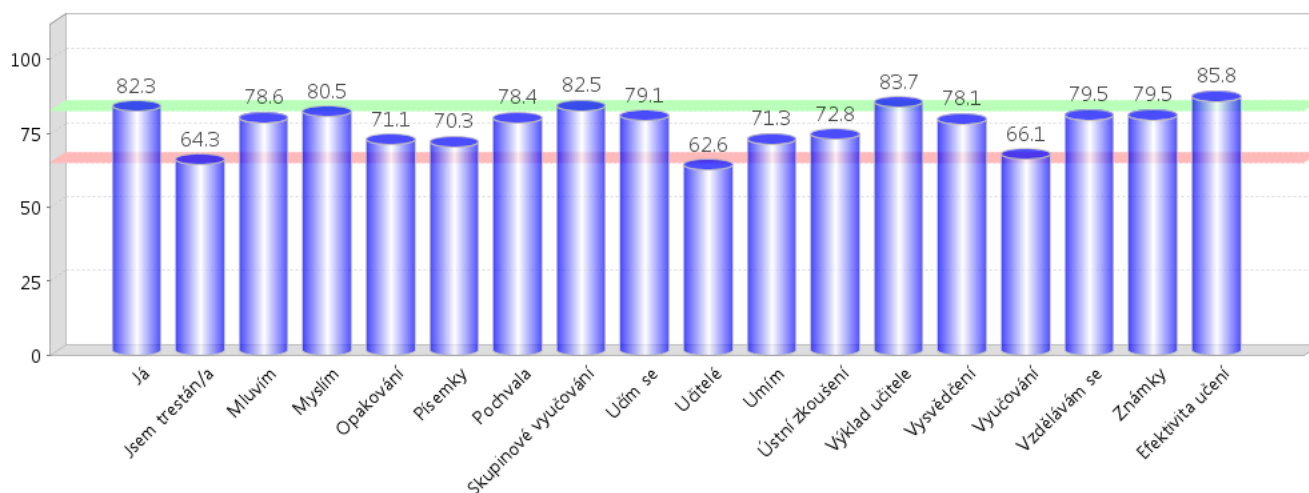
Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na dobré úrovni.

80.0

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

Výtvarka

Postoje žáků k vyučovanému předmětu.

Žáci se ztotožňují s obsahem předmětu a při výuce jsou schopni využít získaných dovedností na dobré úrovni.

Postoje žáků k roli učitelů ve vyučovaném předmětu.

Odborná úroveň učitelů je vnímána jako průměrná, žáci neutrálně hodnotí také jejich celkový přístup a aktivitu. Učitelé samostatnost žáků ve výuce ani nepodporují, ani ji nebrání, efektivitě učení to ani nenapomáhá, ani neškodí.

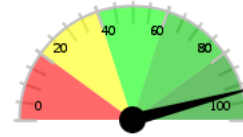
Postoje žáků k vlastnímu průběhu vyučování předmětu.

Styl vedení výuky tohoto předmětu je přijímán částečně. Efektivitě vyučování předmětu ani nepomáhá, ani ji neškodí.

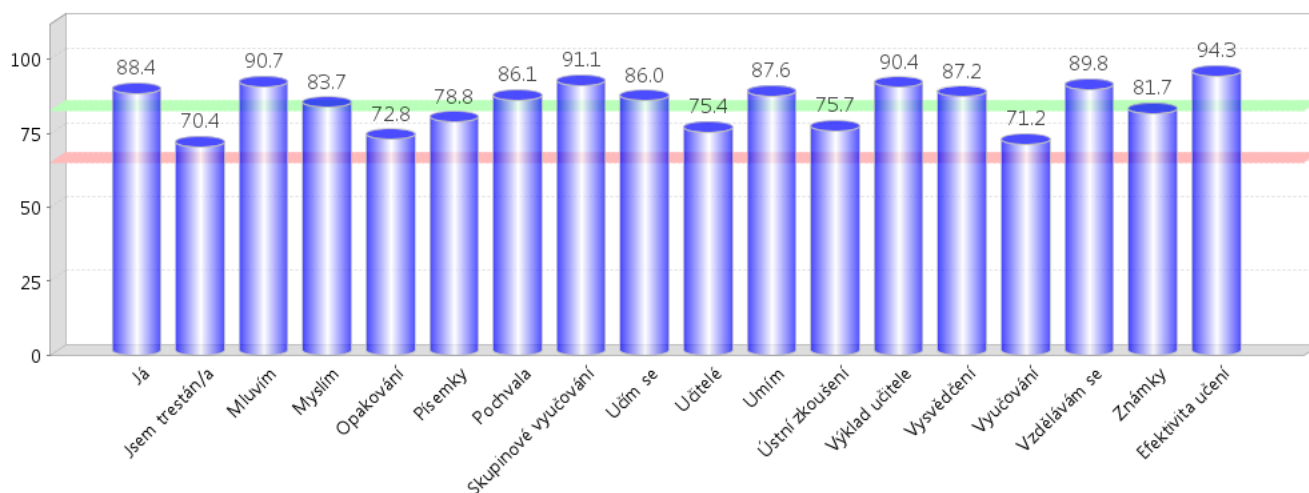
Učí se předmět efektivně ?

Efektivita učení je v rámci vyučovaného předmětu na dobré úrovni.

Postoje žáků k předmětům

Čím vyšší hodnota byla u jednotlivých pojmů naměřena, tím vyšší vliv mají na efektivitu učení v tomto konkrétním předmětu. A naopak čím menší hodnota, tím menší vliv. Spojte slova do vět.

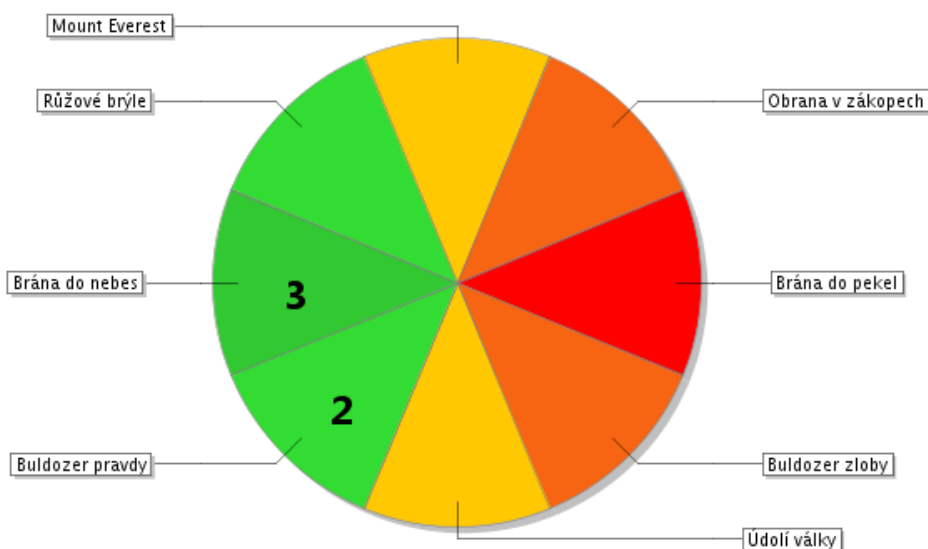
2.2 Atmosféra vztahů

Celková atmosféra vztahů

Brána do nebes

Brána do nebes je bezproblémová atmosféra vztahů. Třída je ochotna zcela rovnoměrně akceptovat podmínky a nastavená pravidla mezi ní a pedagogem, neblokuje svými projevy učení, ale naopak je zaměřena na jeho aktivní podporu. Je autonomně aktivní, vstřícná, sebekorekční a využívá prostoru, který ji pedagog svým přístupem „k učení nabídne“. Pro třídu je běžné se aktivně projevovat mluvením, přičemž je schopna respektovat nastavené podmínky a není jejím cílem bránit, blokovat či mluvením narušovat roli a interakční působení pedagoga. Pokud se tak v konkrétním případě (v určité měřené třídě) reálně děje, je to způsobeno jinými příčinami než potřebou mluvit.

Rozložení tříd

*Detailní vysvětlení jednotlivých Atmosfér vztahů naleznete v kapitole **3. Vysvětlivky**.*

Atmosféra vztahů mezi skupinou žáků a klíčovými osobami školy

	1.	2.	3.	4.	5.	Kluci	Holky	Celkem
Správce sítě	●	●	●	●	●	●	●	●
Spolužáci	●	●	●	●	●	●	●	●
Výchovný poradce	●	●	●	●	●	●	●	●
Třídní učitel	●	●	●	●	●	●	●	●
Zástupce	●	●	●	●	●	●	●	●
Ředitelka	●	●	●	●	●	●	●	●
Preventista	●	●	●	●	●	●	●	●
Učitelé	●	●	●	●	●	●	●	●

- Atmosféra vztahů podporuje vznik dovedností a klíčových kompetencí žáků.
- Atmosféra vztahů snižuje efektivitu vzniku dovedností a klíčových kompetencí žáků.
- Atmosféra vztahů je kontraproduktivní pro vznik dovedností a klíčových kompetencí žáků.

Atmosféra vztahů slovních pojmů

Prostředí školy

Podporuje vznik dovedností	Šatny, Odborné učebny, Jídelna, Kabinety, Záchody, Ředitelna, Chodby, Lavice, Tělocvična, Naše škola, Naše třída
Snižuje efektivitu vzniku dovedností	
Kontraproduktivní pro vznik dovedností	

Lidské zázemí školy

Podporuje vznik dovedností	Výchovný poradce, Zástupce, Správce sítě, Spolužáci, Třídní učitel, Ředitelka, Preventista, Učitelé
Snižuje efektivitu vzniku dovedností	
Kontraproduktivní pro vznik dovedností	

Vyučované předměty

Podporuje vznik dovedností	Čeština, Cizí jazyky, Matematika, Přírodověda, Vlastivěda, Tělocvik, Hudebka, Výtvarka, Pracovní činnosti
Snižuje efektivitu vzniku dovedností	
Kontraproduktivní pro vznik dovedností	

Vedení a hodnocení výuky

Podporuje vznik dovedností	Skupinové vyučování, Samostatná práce, Výklad učitele, Písemky, Znamky, Vyučovací hodina, Vysvědčení
Snižuje efektivitu vzniku dovedností	Domácí úkoly, Opakování, Ústní zkoušení
Kontraproduktivní pro vznik dovedností	

Nástroje řízení školy

Podporuje vznik dovedností	Klasifikační řád, Školní řád, Školská rada, Rozvrh hodin, Inspekce, Pedagogická rada, Hospitace, Rodičovské schůzky
Snižuje efektivitu vzniku dovedností	Dozory
Kontraproduktivní pro vznik dovedností	

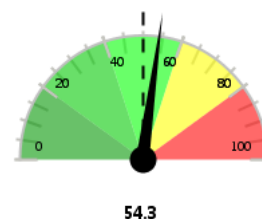

2.3 Ohrožení rizikovými jevy

	1.	2.	3.	4.	5.	Kluci	Holky	Celkem
Prudká akce	●	●	●	●	●	●	●	●
Regulace slasti	●	●	●	●	●	●	●	●
Hazard	●	●	●	●	●	●	●	●
Vášeň	●	●	●	●	●	●	●	●
Nepřijetí skupinou	●	●	●	●	●	●	●	●
Přivlastňování	●	●	●	●	●	●	●	●
Celkové ohrožení	●	●	●	●	●	●	●	●

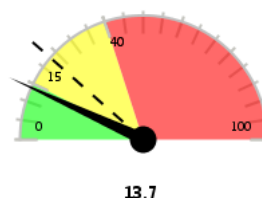
Jak vysoký je potenciál vzniku rizikových jevů?

Potenciál je běžný, průměrný.

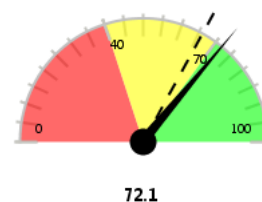
Mají váhající žáci vliv na rozvoj rizikových jevů?

Nemají. Vliv je nízký, nepatrný.

Je vliv žáků odmítajících vznik rizikových jevů dostatečně silný?

Ano, vliv je vysoký.

Co se stane, když se vyskytne velké ohrožení.

Vášeň - nadměrná vášeň se může projevit braním drog, léků.

Hazard - nadměrný hazard se může projevit hraním na automatech až patologickým hráčstvím.

Prudká akce - nadměrná akce se může projevit agresivitou s ničivými důsledky.

Přivlastňování - nadměrné přivlastňování se může projevit krádežemi majetku, zásluh, myšlenek.

Nepřijetí skupinou - nadměrné nepřijímání skupinami se může projevit kouřením cigaret.

Regulace uspokojení - nadměrná regulace uspokojení se může projevit propadnutím alkoholu.

3. Vysvětlivky

Atmosféry vztahů podporující vznik dovedností a klíčových kompetencí žáků

Brána do nebes

Brána do nebes je bezproblémová atmosféra vztahů. Třída je ochotna zcela rovnoměrně akceptovat podmínky a nastavená pravidla mezi ní a pedagogem, neblokuje svými projevy učení, ale naopak je zaměřena na jeho aktivní podporu. Je autonomně aktivní, vstřícná, sebekorekční a využívá prostoru, který ji pedagog svým přístupem „k učení nabídne“.

Pro třídu je běžné se aktivně projevovat mluvením, přičemž je schopna respektovat nastavené podmínky a není jejím cílem bránit, blokovat či mluvením narušovat roli a interakční působení pedagoga. Pokud se tak v konkrétním případě (v určité měřené třídě) reálně děje, je to způsobeno jinými příčinami než potřebou mluvit.

Růžové brýle

Atmosféra vztahů Růžové brýle je náročná pro pedagoga. Jsou jasně zvýšené požadavky a situační nároky třídy na pedagoga. Je to typ atmosféry vztahů, kde již v případě selhávání pedagoga (neschopnost, neumění nebo nechtění hledat kompromis) je účelné hledat jiného pedagoga.

Pedagog jasně cítí tlak třídy v oblasti podmínek, za kterých je třída „ochotna se učit a pracovat“. Třída sice v žádném případě neblokuje učení, ale není ochotna od pedagoga akceptovat nevhodné nastavení výukových podmínek, či nevhodný styl vedení.

Poukazuje na ně různorodými „protestními projevy“ a žádá po pedagogovi zvýšenou toleranci a respektování svých požadavků a potřeb. Pokud jsou pedagogem dál podmínky beze změny prosazovány, dochází k útlumu z hlediska autonomie, vstřícnosti a sebekorekce při učení. Efektivita učení celkově klesá, a to hlavně v oblasti výukových dovedností a jejich využití či přenosu do mimoškolního prostředí a osobního života.

Buldozer pravdy

Atmosféra vztahů Buldozer pravdy je velmi náročná pro třídu. Komunikace je ze strany pedagoga zcela a jasně nekompromisní, nároková a netolerantní bez jakéhokoli zohledňování podmínek ve prospěch třídy. Třídy jsou pregnančně vnucena veškerá pravidla výuky, chování, výkonu i hodnocení, bez vlivu na jejich možné změny.

Pedagogem ovšem není bráněno ve vstřícné a autonomní aktivitě (ta je vyžadována), pokud třída takto nastavené podmínky a styl vedení akceptuje. Jde o styl vedení, který je zaměřený pouze na vysoký výkon a „totální poslušnost“. Efektivita učení je snížena, a to zvláště v oblasti „individuální tvořivosti“, vztah mezi pedagogem a třídou v této atmosféře vztahů nevzniká.

Atmosféry vztahů snižující efektivitu vzniku dovedností a klíčových kompetencí žáků

Údolí války

Údolí války je oboustranně agresivní, konfliktní a útočná atmosféra vztahů. Časově je Údolí války krátkodobé a nestabilní. Celkově narušená atmosféra vztahů se vyskytuje jen přechodně a doprovází jasný konkrétní konflikt mezi pedagogem a třídou. Velmi často se tato atmosféra vztahů zaměňuje za formy šikany, o kterou v tomto případě nikdy nejde.

Je to celkově vyhocený boj skupin uvnitř třídy, který je vyhrocován a zvyšován neustálým nic neřešícím tlakem pedagoga na podmínky.

Obě strany si neustále dokazují a potvrzují pouze své vyhraněné názory, efektivita učení je narušená, selhávající pedagog není schopen najít řešení a často použije vyhrožování a ultimáta.

Mount Everest

Atmosféra vztahů Mount Everest je oboustranně náročná a problematická. Komunikace v této atmosféře vztahů je velmi obtížná. Třída sice neprodukuje přímé blokační projevy, které znemožňují učení, ale projevuje neustálý tlak a požadavky na změny podmínek, přičemž sama již neaktivuje vstřícné, sebekorekční a autonomní aktivity ve prospěch učení.

Pedagog je tak vystaven jednak neustálému tlaku a požadavku na toleranci v oblasti podmínek, tak požadavku na nutnost neustálého aktivního vedení výuky. Nejčastější charakteristikou u třídy bývá „pocit marnosti snahy“ a třída nemá společné zážitky celkové úspěšnosti.

Atmosféry vztahů kontraproduktivní pro vznik dovedností a klíčových kompetencí žáků

Obrana v zákopech

V atmosféře vztahů Obrana v zákopech dochází k blokacím ze strany třídy. Komunikace má ráz manipulačně a únikově či náhražkově volených aktivit i požadavků ze strany třídy, které blokují a znemožňují celkově výukový proces i vliv pedagoga. Efektivita učení je velmi narušena, třída nevykazuje efektivní vznikání dovedností a problematické je i získávání alespoň uspokojivé úrovně vědomostí. Vědomosti se snaží načerpat pouze někteří jedinci, ale pouze pasivní, neveřejnou formou. Pedagog často projevuje své znechucení, opovrhování a podhodnocování lidské i výkonové kvality třídy.

Z reálné školské praxe lze doložit, že Obrana v zákopech vzniká nejčastěji tam, kde je do třídy zařazeno zvýšené množství výkonově selhávající či jinak problematických jedinců a pedagog rychle vnitřně rezignuje na proces učení a možnost dosahovat s takovou třídou výukovou úspěšnost. Častým cílem takového uspořádání do jedné třídy je to, aby se dalo „lépe učit lepší žáky“, kteří jsou soustředěni v jiných třídách. Reálným výsledkem je pak ovšem to, že taková třída vzdělavatelná téměř není a velmi rychle odrazuje i kvalitní pedagogy od jejich výukové snahy.

Buldozer zloby

Buldozer zloby je atmosféra vztahů agresivní ze strany pedagoga. Komunikace se odehrává v trvalém, negativním a výrazně silově regulačním napětí ze strany pedagoga. Pedagog nekompromisně tlačí a vnucuje veškerá výkonová, hodnotící i sociální pravidla, přičemž využívá trestajícího modelu a podhodnocování školního výkonu i kvality členů třídy.

Třída je soustředěna pouze na blokování vlivu pedagoga a tím je celkově narušena efektivita učení. Dobré výsledky jsou podávány pouze za mimořádného tlaku pedagoga a pod neustálou hrozbou. Buldozer zloby je naměřen pouze u minimálního počtu tříd a je z hlediska celkových trendů výuky a přístupu pedagogů nevýznamný, byť v každém konkrétním případě při jeho naměření velmi závažný.

Brána do pekel

V atmosféře vztahů Brána do pekel třída ignoruje pedagoga. Komunikace se mezi třídou a pedagogem odehrává jakoby paralelně vedle sebe. Třída i pedagog jsou k sobě netečné a navzájem nejsou schopny se jakkoli pozitivně oslovit, protože se zcela liší svou životní hodnotovou orientací. Atmosféra vztahů je časově velmi stabilní a prakticky nezměnitelná. Efektivita učení je nízká a třída lhostejně přijímá jakékoli případné negativně výkonové hodnocení. Může docházet k situacím, že si třída vyučování jen odsedí. Situačně a přechodně je podobného, ovšem oběma stranami dohodnutého modelu využíváno například v „neplánovaných suplovaných hodinách“.